

यः श्रोत्रयोरिति यथाममश्रोत्रयोरयं शुक्रः अमृतं अमरणसाधनीं विद्यां निषिक्तवान् तथान्योऽपि यो मेमनविद्यस्य विद्याशून्यस्य समासेऽपि न भ्राडादिव्यकृतिभावः श्रोत्रयोः सत्त्वस्तु निषिचेत् यः यत्सत् पुंस्त्व
मार्थं अमृतं मोक्षरूपं तं निषेक्तारं अहंपितरं मातरं च मन्ये तस्मै निषेक्तेन ह्युसेत् कः अस्य कृतं अनेन उपकृतं जानन्नदुःखं क्रुधदुःखेऽप्येति संप्रदानत्वं ॥ ६३ ॥ ऋतस्य कर्मोपास्तिज्ञानकांडात्मकस्य वेदस्य निधी
नां विद्यानां निधिआश्रयं विद्यायानि धित्वंगोपायमाशेवधिष्टेहमस्मीति विद्यावचनात् मामां शेवधिर्निधिः प्रतिष्ठाविद्याफलं तच्छून्या अप्रतिष्ठाः निधीनां चतुरन्वयानामिति पाठे अध्ययनं अर्थज्ञानं अनु

यः श्रोत्रयोरमृतं सन्निषिंचेद्योमेन विद्यस्य यथाममायं ॥ तं मन्येहंपितरं मातरं च तस्मै न ह्युत्थेत कृतमस्य जानन् ॥ ६३ ॥ ऋतस्य दातारमनुत्तमस्य निधिनिधी
नामपिलब्धविद्याः ॥ येनाद्रियं ते गुरुमर्चनीयं पापौल्लोकं स्ते ब्रजंत्य प्रतिष्ठाः ॥ ६४ ॥ वैशंपायन उवाच सुरापानाद्वचनां प्राप्य विद्वान्संज्ञानां चैव
महातिथोरं ॥ दृष्ट्वा कचं चापितथाभिरूपं पीतं तदा सुरयामोहितेन ॥ ६५ ॥ समन्युरुत्थाय महानुभावस्तदोशनाविप्रहितं चिकीर्षुः ॥ सुरापानं प्रतिसंजातम
न्युःकाव्यः स्वयं वाक्यमिदं जगाद ॥ ६६ ॥ यो ब्राह्मणोऽयं प्रभृतीह कश्चिन्मोहात्सुरां पास्यति मंदबुद्धिः ॥ अपेतधर्मो ब्रह्महाचैव स स्यादस्मिंल्लोके गर्हितः स्यात्प
रेच ॥ ६७ ॥ मया चैतां विप्रधर्मोक्तिसीमां मर्यादां वैस्थापितां सर्वलोके ॥ संतो विप्राः शुश्रुवांसो गुरुणा देवा लोकाश्चोपशृण्वंतु सर्वे ॥ ६८ ॥ इतीदमुक्त्वा सम
हानुभावस्तपोनिधीनां निधिरप्रमेयः ॥ तान् दानवा दैवविमूढबुद्धीनिदं समाहूय वचोऽभ्युवाच ॥ ६९ ॥ आचक्षेवो दानवा बालिशाः स्थसिद्धः कचो वत्स्यति म
त्सकाशे ॥ संजीविनीं प्राप्य विद्यां महात्मा तुल्यप्रभावो ब्राह्मणो ब्रह्मभूतः ॥ ७० ॥ एतावदुक्त्वा वचनं विरराम स भार्गवः ॥ दानवा विस्मया विष्टाः प्रययुः स्व
निवेशनं ॥ ७१ ॥ गुरोरुत्थसकाशे तु दशवर्षशतानि सः ॥ अनुज्ञातः कचो गंतुमियेष त्रिदशालयं ॥ ७२ ॥ इति श्रीमहाभारते आदिपर्वणि संभवपर्वणि
ययात्युपाख्याने षट्सप्ततितमोऽध्यायः ॥ ७६ ॥ ॥ ७७ ॥ ॥ ७८ ॥ वैशंपायन उवाच समावृतव्रतं तं तु विस्मष्टं गुरुणा तदा ॥ प्रस्थितं त्रिदशावासं
देवयान्यब्रवीदिदं ॥ १ ॥ ऋषेरंगिरसः पौत्रवृत्तेनाभिजनेन च ॥ भ्राजसे विद्यया चैव तपसा च दमेन च ॥ २ ॥

ज्ञानं शिष्येभ्यः प्रतिपादनं चेति चत्वारिकर्माणितेषु अन्वयः संबन्धो येषां निधीनां विद्यानामित्यर्थः ॥ ६४ ॥ ६५ ॥ ६६ ॥ ६७ ॥ ६८ ॥ ६९ ॥ बालिशाः ममोदरे कचं पातयित्वा शीघ्रं तत्कार्यं सिद्धं कृतवन्तः
॥ ७० ॥ ७१ ॥ उप्युषित्वा ॥ ७२ ॥ इति आदिपर्वणि नैलकंठीये भारतभावादीषे षट्सप्ततितमोऽध्यायः ॥ ७६ ॥ ॥ ७७ ॥ ॥ ७८ ॥ ॥ ७९ ॥ समावृतव्रतमिति स
मावृतव्रतं समाप्तव्रतं ॥ १ ॥ २ ॥